

เรื่อง พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ (๗) และมาตรา ๒๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๕ หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของนายธัญญ์วาริน สุขะพิสิษฐ์ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และนายรัชชัย วงศ์กิจรุ่งเรือง ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นฟ้องคณะกรรมการ ภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒ โดยผู้ฟ้องคดีทั้งสองยื่นคำขออนุญาตนำภาพยนตร์เรื่อง “อินเซ็ค อิน เดอะ แบ็คยาร์ด” (Insects in the Backyard) ออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งไม่อนุญาต ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่ง ผู้ถูก ฟ้องคดีที่ ๑ มีมติยกอุทธรณ์ โดยเห็นว่าเนื้อหาสาระของภาพยนตร์ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้ฟ้องคดี ทั้งสองจึงขอให้ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนมติและคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอให้เพิก ถอนมติการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รวมทั้งขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหาย ผู้ฟ้องคดีทั้ง สองยื่นคำร้องเพื่อขอให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ (๗) และมาตรา ๒๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๙ และ มาตรา ๔๕ โดยโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เกินความจำเป็นและขัดต่อหลักนิติธรรม จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๕ รับรองไว้

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ประกอบข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓)

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ (๗) และมาตรา ๒๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๕ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การสร้างภาพยนตร์เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้สร้างภาพยนตร์ เพื่อนำเสนอ ความคิด ความเห็น สะท้อนปัญหาสังคมในแง่มุมต่าง ๆ โดยถ่ายทอดเรื่องราวเป็นภาพและเสียงอันเป็นวิธีการ สื่อความหมายโดยวิธีอื่น ซึ่งเป็นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ รับรองไว้ แต่การใช้เสรีภาพดังกล่าว ผู้สร้างภาพยนตร์จะต้องตระหนักถึงขอบเขตแห่งเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติ รับรองไว้ด้วย เมื่อพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดกระบวนการและมาตรการ ทางกฎหมายในการอนุญาตให้ภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ก่อน ซึ่งในการ ตรวจพิจารณาภาพยนตร์นั้น คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์มีอำนาจกำหนดประเภทของ ภาพยนตร์ตามมาตรา ๒๖ โดยมาตรา ๒๖ (๗) เป็นภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร และมาตรา ๒๙ บัญญัติไว้ว่า ถ้าคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์เห็นว่าภาพยนตร์เรื่องใดมีเนื้อหาที่เป็นการ บ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคง ของรัฐและเกียรติภูมิของประเทศไทย ให้คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์มีอำนาจสั่งให้ผู้ขออนุญาต

แก้ไขหรือตัดทอนก่อนอนุญาต หรือจะไม่อนุญาตก็ได้ เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ (๗) และมาตรา ๒๙ เป็นมาตรการทางกฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานของรัฐ พิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาภาพยนตร์ก่อนที่จะนำออกสู่สาธารณะ ทั้งนี้ เพื่อมิให้ผู้สร้างภาพยนตร์ใช้ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามอำเภอใจโดยไม่มีขอบเขตซึ่งอาจทำให้ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของ ผู้อื่น เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือมาตรฐานทางศีลธรรมอันดีของสังคมโดยรวมได้ พระราชบัญญัติ ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มิได้ห้ามการสร้างภาพยนตร์ หากแต่ผู้สร้างภาพยนตร์ที่ประสงค์จะนำออก ฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรต้องผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณา ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามกฎหมายก่อน จึงมิได้เป็นการจำกัดเสรีภาพเกินกว่าความจำเป็นและไม่ กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ รับรองไว้แต่อย่างใด อีกทั้งเป็น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใด บุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดขอบเขตการใช้อำนาจของคณะกรรมการ พิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ซึ่งมีผลให้คณะกรรมการดังกล่าวต้องใช้อำนาจภายในขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติ จึงเป็นการใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ภายในขอบเขตการใช้ดุลพินิจเพื่อรักษา ความมั่นคงของรัฐ และเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของสังคมโดยรวมอันเป็นการสอดคล้อง กับหลักนิติธรรมแล้ว จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๙

๔. ผลคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ (๗) และ มาตรา ๒๙ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๕

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ นายจรัญ ภักดีธนากุล นายจรูญ อินทจาร นายเฉลิมพล เอกอรุ นายชัช ชลวร นายนุรักษ์ มาประณีต นายบุญส่ง กุลบุปผา นายสุพจน์ ไข่มุกด์ และนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๖ ก วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๖

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน
นายเอกณรงค์ เฉิดพันธ์
นายสำราญ นาคบุตร ผอ.กค. ๕
นายนภดล ช. สรพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญ

ย่อโดย นายเอกณรงค์ เฉิดพันธ์
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๔

